

دعای افتتاح

دعای افتتاح به دعای ویژه‌ی شب‌های ماه **رمضان** یا **دعای توجه** گفته می‌شود.
^[۱] مستند الشیعة، ج ۵، ص ۹۹.

فهرست مندرجات

- ۱ - معرفی اجمالی
- ۲ - نام دعا و مضامین آن
- ۳ - کاربرد فقهی
- ۴ - حکم قرانت دعای افتتاح
- ۵ - شرح دعا
- ۶ - پانویس
- ۷ - منبع

معرفی اجمالی

از دعاهای مشهور شب‌های ماه رمضان، دعای افتتاح است. این دعا به وسیله **ابو جعفر محمد بن عثمان بن سعید عمری**، **نایب خاص حضرت مهدی** (عجل الله تعالی فرجه الشریف) صادر شده است؛ چنان که **علامه مجلسی** گفته است:
به سند معتبر از حضرت صاحب الامر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) نقل شده است که به **شیعیان** نوشتند: «در هر شب ماه رمضان این دعا را بخوانید که دعای این ماه را **ملانکه** می‌شنوند و برای صالحش **استغفار** می‌کنند...»
^[۱] مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۱۶۶.

نام دعا و مضامین آن

نام این دعای شریف از جمله اول آن (اللهم انی افتتح الثناء بحمک)

^[۱] شیخ طوسی، تهذیب الاحکام، ج ۳، ص ۱۰۸.

^[۲] سید بن طاووس، الاقبال، ج ۱، ص ۱۳۸.

^[۳] کفعمی، ابراهیم بن علی، البلاد الامین، ص ۱۹۳.

^[۴] کفعمی، ابراهیم بن علی، المصباح، ص ۵۷۸.

گرفته شده است. مضامین بلند **خداشناسی** و **ستایش** و ثنای **الهی** و برشمردن صفات **خداوند** (سبحانه و تعالی) - به ویژه مهربانی کامل و بی نظیر هنگام **عفو** و گذشت، و شدت **کیفر** و **عقوبت** هنگام **حسابرسی** و **نقمت** - و بعضی از علل تاخیر استجاب دعا و بیان مهیترین نعمت‌های الهی، سرآغاز این دعای شریف است. سپس درود و **صلوات** مخصوص بر **پیامبر** و **آل** او (علیهم‌السلام) با ذکر نام و القاب ایشان، آن گاه دعا برای قیام **حضرت قائم** (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و اظهار اشتیاق برای برقراری دولت کریمه‌ای که **اسلام** و اهل اسلام در آن، **عزت** یابند و **نفاق** و **منافقان**، خوار و زیون گردند و ما از داعیان آن دولت باشیم که دیگران را به **اطاعت** الهی فراخوانیم و به راه خداوند (سبحانه و تعالی) راهبری کنیم. پایان دعا شکوه‌ای به درگاه خداوند سبحانه و تعالی است از فقدان پیامبر و غیبت امام و بسیاری **دشمن**، و کمی تعداد و فتنه‌های شدید، و پس از آن **فتح** و گشایش از او درخواست می‌شود.

کاربرد فقهی

دعای افتتاح به معنای نخست (دعای ویژه‌ی شب‌های رمضان)، به مناسبت در بلب **صلوة** آمده است.

حکم قرانت دعای افتتاح

خواندن دعای افتتاح در هر شب از ماه مبارک [رمضان](#)، [مستحب](#) است.

[۷] [تهذیب الاحکام](#)، ج ۳، ص ۱۰۸.

[۸] [مصباح المتهدج](#)، ص ۵۷۷.

[۹] [ملاذ الاخيار](#)، ج ۵، ص ۱۲۳.

شرح دعا

برخی از دانشوران، این دعای شریف را شرح کرده‌اند.

پانویس

۱. [مستند الشیعة](#)، ج ۵، ص ۹۹.
۲. [مجلسی](#)، [مجد باقر](#)، [بحار الانوار](#)، ج ۲۴، ص ۱۶۶.
۳. [شیخ طوسی](#)، [تهذیب الاحکام](#)، ج ۳، ص ۱۰۸.
۴. [سید بن طاووس](#)، [الاقبال](#)، ج ۱، ص ۱۳۸.
۵. [کفعمی](#)، [ابراهیم بن علی](#)، [البلد الامین](#)، ص ۱۹۳.
۶. [کفعمی](#)، [ابراهیم بن علی](#)، [المصباح](#)، ص ۵۷۸.
۷. [تهذیب الاحکام](#)، ج ۳، ص ۱۰۸.
۸. [مصباح المتهدج](#)، ص ۵۷۷.
۹. [ملاذ الاخيار](#)، ج ۵، ص ۱۲۳.

منبع

فرهنگ فقه مطابق مذهب اهل بیت علیهم السلام، ج ۳، ص ۶۲۴
فرهنگنامه مهدویت، اسم نویسنده، ص ۲۲۸، برگرفته از مقاله «دعای افتتاح».

رده‌های این صفحه: [اخلاق اسلامی](#) | [دعا](#)